

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
“УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА”

Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з
навчально-методичної роботи
 Ярослав ШТАНЬКО
«29» серпня 2025 р.

Основи сексології
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність:	053 Психологія
Освітньо-професійна (освітньо-наукова програма)	«Психологія»
Освітній рівень:	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

Івано-Франківськ

2025

РОЗРОБНИК:

Олександра Питлюк-Смеречинська

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри психології,
протокол № 1 від 27.08.2025 р.
в.о. зав.каф.

Олена Халік

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Олег Запухляк

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол №1 від 29.08. 2025 р.

e-mail	oleksandra.pytliuk-smerechynska@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра психології, 316 ауд.
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/my/courses.ph р

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Основи сексології»

Курс «Основи сексології» характеризується тісними міждисциплінарними зв'язками із загальною психологією, психофізіологією, психосоматикою, клінічною психологією, психологією шлюбно-сімейних стосунків, фізіологією нервової системи і вищої нервової діяльності та багатьма іншими галузями психологічних наук. Вивчення даного курсу сприяє поглибленому розумінню особистісної поведінки пов'язаної із реалізацією сексуальної потреби, гендерної ідентифікації, виховання навиків сексуальної культури.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є соціальні нормативи, еталони сексуальної поведінки, сексуальна мотивація особистості, статево-рольова ідентифікація; шляхи і методи науково обґрунтованого вирішення основних проблем сексуальних девіацій.

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з основними психологічними уявленнями про сексуальність, а також формування у них початкових навичок для практичної консультативної роботи з даної проблематики.

У процесі вивчення здобувач освіти повинен **знати**: категоріальний апарат психології сексуальності, її завдання як окремої галузі, цілі; сутність, функції, складові; основні проблеми формування статевої ідентичності; історію виникнення і розвитку психологічних уявлень про сексуальність; основні розділи та особливості досліджень психології сексуальності; основні етапи становлення гендерних систем, гендерних програм, гендерних контрактів; основні підходи класифікації сексуальних дисгармоній; особливості психотерапевтичних прийомів у роботі із порушеннями сексуальної поведінки.

Здобувач освіти повинен **вміти**: аналізувати сексуальність, як психологічну категорію; самостійно обирати та застосовувати методи психологічного вивчення сексуальності самостійно планувати та застосовувати заходи практичної психологічної роботи з клієнтами в даному напрямку; здатність використовувати професійно-профільовані знання при роботі із клієнтами, що звернулися із запитом про сексуальні дисгармонії, прогнозуванні їхніх потреб у психологічній допомозі та підготовці рекомендацій щодо оптимізації розвитку сексуальної сфери особистості.

Компетентності та результати навчання, який набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмових результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Психологія», введеної в дію ЗВО «Університет Короля Данила» «01» вересня 2023 року)

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ЗК1.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	ПРН1.Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	ПРН2.Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань
ЗК4.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч.з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення
СК1.Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології	ПРН4.Обґрунтувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел
СК2.Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ	ПРН6.Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження
СК3.Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема в контексті організації заходів реального втручання)..	ПРН7.Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки
СК4.Здатність самостійно опрацьовувати психологічну інформацію з різних джерел	ПРН 15.Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
	ПРН16.Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога
	ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного

	й оточення) та за потреби визначити зміст запиту до супервізії
--	--

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	3		
Семестр	5		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	22 (в годинах)	4 (в годинах)
	практичні	20 (в годинах)	4 (в годинах)
Самостійна робота	Самостійна робота	48 (в годинах)	82 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Залік		

Структурно логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Основи психології, Психофізіологія функціональних станів особистості, Психосоматика та соматопсихіка	Патопсихологія, Реабілітаційна психологія

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Теоретико-методологічні аспекти вивчення психології сексуальності

Тема 1. Психологія сексуальності, як галузь психології. Проблема статевої ідентичності . (2 год)

Психологія сексуальності, як галузь психології. Проблема статевої ідентичності. Основні підходи у розумінні сексуальності: медико-біологічний,

соціокультурний, психологічний. Визначення психологічних механізмів сексуальної поведінки. Вивчення психологічних особливостей сексуальності людини на різних етапах онтогенезу. Статева ідентичність, поняття гендеру у психології.

Питання для самостійного вивчення. Історія розвитку вчення про людську сексуальність як одну із потреб особистості. Сучасні соціокультурні підходи у розумінні сексуальності. Відображення традицій сексуального виховання в українських народних традиціях [1], [2], [3].

Тема 2. Поняття „гендеру” в психології, особливості гендерних досліджень. (2 год)

Порівняльна характеристика понять “стать” та “гендер” Зміст гендеру: статевої ролі стереотипи, уявлень про ролі та норми в поведінці чоловіків і жінок, психологічні особливості представників тієї чи іншої статі. Гендерний підхід до аналізу соціальних явищ. Сучасний стан гендерних досліджень. Статева та гендерна ідентифікація. Порушення гендерної ідентифікації.

Питання для самостійного вивчення. Проблеми гендерної рівності з точки зору сучасної правової політики. Поняття та сутність мобінгу, шляхи його подолання. Співвідношення маскулінності та фемінності у процесі формування особистості [2], [3], [4].

Тема 3. Поняття життєвого і сексуального сценаріїв (2 год)

Поняття життєвого та сексуального сценаріїв. Основні теоретичні підходи до розуміння життєвого та сексуального сценарію. Теорія сексуального сценарію («скрипта») американських соціологів Джона Геньона та Вільяма. Свідоме та несвідоме у структурі сексуального сценарію. Структура життєвого та сексуального сценаріїв. Руйнівниками сценаріїв. Робота психолога із корекцією та зміною сексуального сценарію. Психологічні комплекси пов’язані із сексуальністю.

Питання для самостійного вивчення. Вплив сексуальних сценаріїв особистості на стосунки в парі. Аналіз методик для емпіричного дослідження сексуального профілю особистості. Тренінгова робота з неадаптивними статеворольовими сценаріями [2], [3], [8].

Тема 4. Психосексуальний розвиток особистості (2 год)

Теорія психосексуального розвитку З.Фрейда. Визначення статевої конституції. Особливості статевого виховання на різних вікових етапах. Закономірності психоедукації статевого виховання в підлітковому віці. Механізми сексуального потягу. Сексуальна привабливість у чоловіків і в жінок. Сутність та особливості сексуальної поведінки.

Питання для самостійного вивчення. Біологічні та психофізіологічні основи сексуальної поведінки. “Правила трусиків”. Біологічні аспекти сексуальності в інволюційному періоді. Поняття сексуальної сумісності [2], [3], [6], [10].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Класифікація сексуальної норми та дисгармонії.

Тема 5. Сексуальна зрілість та сексуальне здоров'я (2 год)

Поняття сексуального здоров'я. Методика проведення діагностичного інтерв'ю вивчення сексуальної поведінки за Х. Каплан. Поняття партнерської норми. Компоненти сексуальної зрілості. Способи досягнення сексуальної зрілості, психосексуально освіта.

Питання для самостійного вивчення. Клінічна, партнерська та індивідуальна норма в сексуальній поведінці. Концепції сексуальної норми. Порівняльна характеристика статевої та сексуальної зрілості. Теорії сексуальної зрілості В.-Х. Мастерса та В. Джонсон [2], [4].

Тема 6 Поняття норми та патології сексуальності. Класифікація сексуальної дисгармонії (4 год)

Поняття сексуального здоров'я за ВОЗ (Всесвітньої організації охорони здоров'я, Женева, 1977). Поняття індивідуальної та партнерської норми в психології сексуальності. Сучасний підхід до класифікації сексуальних дисгармоній. Трифазова модель сексуальних розладів: розлади пов'язані з порушенням фази потягу: гіпоактивні сексуальні потяги і розлади за типом

сексуального уникнення; розлади, пов'язані з порушенням фази збудження, такі як імпотенція і пригнічене жіноче збудження; порушення, пов'язані з фазою оргазму, такі як передчасна еякуляція, уповільнена еякуляція у чоловіків і пригнічений жіночий оргазм. Основні причини сексуальних дисгармоній. Неусвідомлені сексуальні конфлікти. Сексуальні розлади.

Питання для самостійного вивчення. Вплив антидепресантів, гормональних контрацептивів на сексуальну сферу особистості. Соціальні та культурні фактори як причина формування сексуальних дисгармоній. Способи попередження сексуальних дисгармоній [1], [2], [5].

Тема 7. Фізіологія і психологія оргазму (2 год)

Фізіологічна основа оргазму. Психологічна основа оргазму. Порівняльна характеристика жіночого і чоловічого оргазму. Типологія жінок за якістю оргастичних функцій. Психологічні фактори підсилення та зниження збудження. Динаміка оргастичної функції в онтогенезі. Гормональний супровід оргастичних відчуттів.

Питання для самостійного вивчення. Вплив оргазму на тонус матки під час вагітності. Причини аноргазмії у чоловіків та жінок. Вплив пролактину на якість оргастичних функцій. [4],[6],[9]

Тема 8. Портрет сексуального насильника. Психотерапія сексуального насилля. (2 год)

Причини, які породжують сексуальне насилля. Аналіз категорії віку, освіти та соціального статусу насильників. Моделі формування поведінки сексуального насилля. Характерологічні особливості насильників. Типологія насильників і насильницько-сексуальної поведінки. Основні принципи допомагаючих консультантів у роботі з жертвами сексуального насилля. Схема кризової інтервенції (вступна фаза короткочасної психологічної допомоги) (Гейл Абарбанель 1990 США).

Питання для самостійного вивчення. Види психоемоційних реакцій жертв сексуального насилля. Типологія негативних нав'язливих думок жертв, які пережили сексуальне насилля. Способи самопомоги для подолання травми насилля [8], [12].

Тема 9. Особливості сексуальності та близькість у людей з інвалідністю та у жінок які перенесли гістеректомію і мастектомію (2 год)

Характеристика основних бар'єрів прояву сексуальної поведінки у людей з інвалідністю. Досвід сурогатного партнерства у світовій практиці. Поранення, ПТСР, ампутації та інші фактори - вплив на сексуальне життя. Сексуальність після поранення (техніки з роботи психолога із партнерами). - технки. Вплив Гістеректомії та мастектомії на сексуальне життя жінки та на стосунки в парі. Психологічна робота з даними запитами.

Питання для самостійного вивчення. Гормональні порушення у жінок внаслідок гістеректомії та мастектомії. Світовий досвід роботи психологів із проблемою збереження сексуальності у людей з інвалідністю [7], [13].

Тема 10. Техніки та методи роботи психолога із запитами клієнтів, що стосуються сексуальності (2 год).

Методи психологічного дослідження сексуальності. Методи терапії сексуальних розладів Основні принципи терапії сексуальних порушень Сімейні дисгармонії (дисгамії). Особливості індивідуальної та подружньої терапії сексуальних розладів. Модель терапії сексуальних проблем в гештальт підході. Робота з сексуальністю в клієнт-центрованій психотерапії по К. Роджерсу. Тілесно-орієнтована психотерапія в роботі з сексуальністю. Інтегративний підхід в сексологічній практиці.

Питання для самостійного вивчення. Інтимна близькість та навички комунікації. Сексуальна гармонія та дисгармонія подружньої пари. Механізми психологічного захисту при сексуальній дисгармонії подружньої пари. Варіанти сексуальної дисгармонії подружньої пари. Сімейна психотерапія в реабілітації сексуальних розладів [3], [5], [8].

Зміст семінарських занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Теоретико-методологічні аспекти вивчення психології сексуальності

Тема 1. Психологія сексуальності, як галузь психології. Проблема статевої ідентичності (2 год)

Загальні наукові уявлення про сексуальність. Поняття „стать”, „статева роль”, „статева ідентичність”. Маскулінність і фемінність, як елемент статевого символізму Місце статевого виховання в народній педагогіці. Сексуальна символіка в українському фольклорі. Проблема стосунків статей у культурі різних народів. Основні підходи у розумінні сексуальності: медико-біологічний, соціокультурний, психологічний. Визначення психологічних механізмів

сексуальної поведінки. Вивчення психологічних особливостей сексуальності людини на різних етапах онтогенезу. Історія розвитку вчення про людську сексуальність як одну із потреб особистості.

Завдання для самостійної роботи: Розглянути теорії, що пояснюють природу людської сексуальності, оформити у вигляді презентації. Сформулювати підбірку народних українських пісень, традицій, що містять символізм сексуального виховання та сексуальної поведінки [1], [2], [3].

Тема 2. Поняття „гендеру” в психології, особливості гендерних досліджень (2 год)

Напрямки сучасних гендерних досліджень. Особливості трансформації гендерного контракту в умовах зміни цінностей, культури, гендерної системи сучасного українського суспільства. Гендер, як соціально-біологічна характеристика. Основні етапи формування гендерних уявлень. Порівняльна характеристика понять “стать” та “гендер” Зміст гендеру: статевої ролі стереотипи, уявлень про ролі та норми в поведінці чоловіків і жінок, психологічні особливості представників тієї чи іншої статі. Гендерний підхід до аналізу соціальних явищ. Статева та гендерна ідентифікація. Порушення гендерної ідентифікації. Проблеми гендерної рівності з точки зору сучасної правової політики. Поняття та сутність мобінгу, шляхи його подолання.

Завдання для самостійної роботи: Розглянути теорії, що пояснюють причини порушення гендерної ідентичності матеріали оформити у вигляді доповіді. Проаналізувати сучасні психологічні дослідження за тематикою адаптивності андрогінного типу особистості. [2],[3] [4]

Тема 3. Поняття життєвого і сексуального сценаріїв (2 год)

Поняття життєвого та сексуального сценаріїв. Основні теоретичні підходи до розуміння життєвого та сексуального сценарію. Теорія сексуального сценарію («скрипта») американських соціологів Джона Геньона та Вільяма Саймона. Свідоме та несвідоме у структурі сексуального сценарію. Структура життєвого та сексуального сценаріїв. Руйнівниками сценаріїв. Робота психологі із корекцією та зміною сексуального сценарію. Психологічні комплекси пов’язані із сексуальністю. Вплив сексуальних сценаріїв особистості на стосунки в парі. Аналіз методик для емпіричного дослідження сексуального профілю особистості. Тренінгова робота з неадаптивними статевої ролі сценаріями.

Завдання для самостійної роботи: Проаналізувати умови вторинної статевої соціалізації (оформити у вигляді доповіді). Підібрати психологічні техніки роботи психолога з корекції сексуального сценарію особистості. [2],[3] [8]

Тема 4. Психосексуальний розвиток особистості. (2 год)

Теорія психосексуального розвитку З.Фрейда. Концепція природного відбору Ч. Дарвіна. Соціокультурна теорія К. Хорні. Епігенетична теорія Е. Еріксона. Аналітична теорія особистості К. Юнга про сексуальність. Теорія про андрогінність С.Бем. Природа психологічних статевих відмінностей в роботах О. Вейнінгера. Визначення статевої конституції. Особливості статевого виховання на різних вікових етапах. Закономірності психоедукації статевого виховання в підлітковому віці. Механізми сексуального потягу. Сексуальна привабливість у чоловіків і в жінок. Біологічні та психофізіологічні основи сексуальної поведінки. “Правила трусиків”. Біологічні аспекти сексуальності в інволюційному періоді. Поняття сексуальної сумісності.

Завдання для самостійної роботи: Розробити порівняльну таблицю розуміння сексуальної поведінки з точки зору різних психологічних теорій. Підібрати відеоматеріал психоедукаційного характеру на тему сексуального виховання для різних вікових періодів розвитку особистості. [2],[3],[6],[10]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Класифікація сексуальної норми та дисгармонії.

Тема 5. Сексуальна зрілість та сексуальне здоров'я (2 год)

Поняття сексуального здоров'я. Сексуальна норма і патологія: визначення, критерії, види норми. Відносність норми. Соціально-етичний аспект сексуальної норми. Медико-психологічний аспект сексуальної норми. Індивідуальна та партнерська норма. Критерії оцінки сексуальної норми. Компоненти сексуальної зрілості. Способи досягнення сексуальної зрілості, психосексуально освіта. Теорії сексуальної зрілості В.-Х. Мастерса та В. Джонсон [6],[7].

Завдання для самостійної роботи: Розробити анкету для первинного інтерв'ю з клієнтом, метою якого є вивчення особливостей сексуальної поведінки та статевої ідентифікації. [1],[2],[4]

Тема 6 Поняття норми та патології сексуальності. Класифікація сексуальної дисгармонії. (2 год)

Розлади сексуальної поведінки пов'язані з порушенням фази потягу: гіпоактивні сексуальні потяги і розлади за типом сексуального уникнення. Розлади сексуальної поведінки, пов'язані з порушенням фази збудження: імпотенція і пригнічене жіноче збудження. Розлади сексуальної поведінки, пов'язані з фазою оргазму: передчасна еякуляція, уповільнена еякуляція у

чоловіків і пригнічений жіночий оргазм. Основні причини сексуальних дисгармоній. Неусвідомлені сексуальні конфлікти. Вплив антидепресантів, гормональних контрацептивів на сексуальну сферу особистості. Соціальні та культурні фактори як причина формування сексуальних дисгармоній. Способи попередження сексуальних дисгармоній.

Завдання для самостійної роботи: Проаналізувати правила складання картини сексуального досвіду, використовуючи різні підходи до збору анамнезу (матеріали оформити у вигляді доповіді) [1],[2],[5]

Тема 7. Фізіологія і психологія оргазму. (2 год)

Фізіологічна основа оргазму. Психологічна основа оргазму. Порівняльна характеристика жіночого і чоловічого оргазму. Типологія жінок за якістю оргастичних функцій. Психологічні фактори підсилення та зниження збудження. Динаміка оргастичної функції в онтогенезі. Гормональний супровід оргастичних відчуттів. Вплив оргазму на тонус матки під час вагітності. Причини аноргазмії у чоловіків та жінок. Вплив пролактину на якість оргастичних функцій.

Завдання для самостійної роботи: Ознайомитись із діагностичною методикою “Подвійного контролю” Еріка Янсена і Джона Бенкрофта. Визначити особисту модель сексуальної поведінки. [4],[6],[9]

Тема 8. Портрет сексуального насильника. Психотерапія сексуального насилля. (2 год)

Аналіз категорії віку, освіти та соціального статусу насильників. Моделі формування поведінки сексуального насилля. Характерологічні особливості насильників. Типологія насильників і насильницько-сексуальної поведінки. Основні принципи допомагаючих консультантів у роботі з жертвами сексуального насилля. Схеми кризової інтервенції. Види психо-емоційних реакцій жертв сексуального насилля. Типологія негативних нав'язливих думок жертв, які пережили сексуальне насилля. Способи самодопомоги для подолання травми насилля.

Завдання для самостійної роботи: Проаналізувати заходи на міжнародному рівні та в Україні які організовані з метою протидії насильству. Познайомитись з міжнародною правозахисною акцією «16 днів проти насилля». Створити “маршрутний лист” який інформуватиме осіб, що зазнали насилля про порядок отримання правової, психологічної, медичної допомоги. [8],[12]

Тема 9. Особливості сексуальності та близькості у людей з інвалідністю та у жінок які перенесли гістеректомію і мастектомію. (2 год)

Характеристика основних бар'єрів прояву сексуальної поведінки у людей з інвалідністю. Досвід сурогатного партнерства у світовій практиці. Поранення, ПТСР, ампутації та інші фактори - вплив на сексуальне життя. Сексуальність після поранення (техніки з роботи психолога із партнерами). - техніки. Вплив Гістеректомії та мастектомії на сексуальне життя жінки та на стосунки в парі.

Психологічна робота з даними запитами. Гормональні порушення у жінок в наслідок гістеректомії та мастектомії. Світовий досвід роботи психологів із проблемою збереження сексуальності у людей з інвалідністю.

Завдання для самостійної роботи: Розробити психоедукаційний матеріал для людей з івалідністю про функціонування сексуальної сфери. Матеріали оформити у вигляді доповіді. [7],[13]

Тема 10. Техніки та методи роботи психолога із запитами клієнтів, що стосуються сексуальності (2 год)

Методи психологічного дослідження сексуальності. Методи терапії сексуальних розладів Основні принципи терапії сексуальних порушень Сімейні дисгармонії (дисгамії). Особливості індивідуальної та подружньої терапії сексуальних розладів. Модель терапії сексуальних проблем в гештальт підході. Робота з сексуальністю в клієнт-центрованій психотерапії по К. Роджерсу. Тілесно-орієнтована психотерапія в роботі з сексуальністю. Інтегративний підхід в сексологічній практиці. Інтимна близькість та навички комунікації. Сексуальна гармонія та дисгармонія подружньої пари. Механізми психологічного захисту при сексуальній дисгармонії подружньої пари. Варіанти сексуальної дисгармонії подружньої пари. Сімейна психотерапія в реабілітації сексуальних розладів. [6],[7]

Завдання для самостійної роботи: Познайти і з методиками роботи психолога із сексуальністю У. Мастерса, В. Джонсон, Х. Каплан. Підібрати техніки для тренінгової роботи за тематикою розвитку сексуальності. матеріали оформити у вигляді презентації. [3],[5],[8]

Зміст самостійної роботи здобувачів

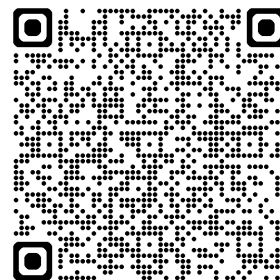
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	48	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	20	34
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	20	34
Підготовка звітів з практичних робіт	-	4
Підготовка до поточного контролю	2	4
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	6	6

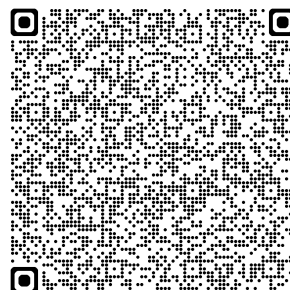
ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

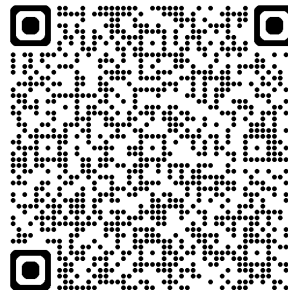
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

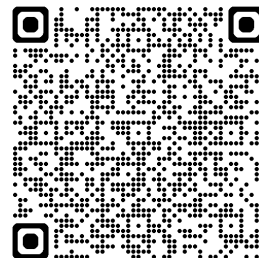
3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з **конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку)**, якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та **силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній**. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

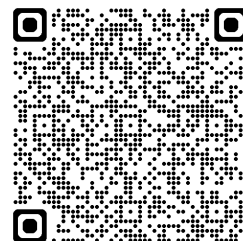
4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).¹ “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

¹ визначається політика використання ШІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

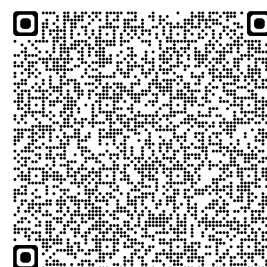
6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [посиланням](#).²

Під час вивчення навчальної дисципліни «Основи психології» студентам надається можливість перезарахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перезараховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
1.	Онлайн курс на тему: "Теорії особистості та напрямки психотерапії" https://www.psychologyed.org/personalitytheories	Поняття про психологію як науку: сучасні підходи до вивчення психології; огляд сучасних підходів, теорій, напрямів та методів дослідження психологічної науки.

² визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перезарахування

2.	Онлайн курс з “Практичної психології” https://start-today.com.ua/uk/kursi-onlajn/spetsialne-navchannya-uk/kursi-z-psihologiyi-onlajn.html	Індивідуально психологічні особливості особистості. Діяльність і вчинок: вчинкова активність особистості. Конфлікт: від розуміння до вирішення.
----	--	---

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання ³	<u>Метод навчання</u>	<u>Метод оцінювання</u>
ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв’язання	бесіда бесіда-діалог аналітичний	усний контроль програмований контроль
ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	бесіда; бесіда-діалог; аналітичний; комп’ютерні і мультимедійні методи індуктивний; бесіда мозковий штурм	самооцінювання
ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення	комп’ютерні і мультимедійні методи індуктивний; аналітичний; дослідницький	письмовий контроль
ПРН4. Обґрунтувати власну позицію, робити самостійні	порівняльний; аналітичний	самооцінювання

³ для вибіркових навчальних дисциплін вказується результат навчання

висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел		
ПРН6.Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження	синтетичний	поточний контроль
ПРН7.Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки	репродуктивний; проблемно-пошуковий	поточний контроль
ПРН 15.Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку	репродуктивний	самооцінювання
ПРН16.Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога	аналітичний дискусія	поточний контроль
ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначити зміст запиту до супервізії	творчий; кейс-метод	усний контроль; письмовий

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять не значну частину навчального матеріалу;
«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно

	розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в». До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ⁴

Основна література

1. Бойко М. Сексологія та сексопатологія, АДЕФ-Україна . 2023. 304 с.
2. Ворнік Б.М., Кришталь Є.В., Сексологія і сексопатологія. Медицина, 2023, 631 с.
3. Гайденко В. Гендер і сексуальність, хрестоматія. 2023, 140 с.
4. Дмитренко О.А., Ворнік Б.М., Голоцван О.А., Сексуальність і сексуальна поведінка. Медицина, 2025, 215 с.
5. Питлюк-Смеречинська О.Д. Психологія сексуальності. Методичні рекомендації з дисципліни – Київ: Університет «Україна», 2014. – 142 с.
6. Фройд З. Психологія сексуальності. Фоліо, 2024. 160 с.
7. Хорні К. Психологія жінки. Сварог, 2025. 256 с.

Додаткова література

8. Берн Е. Секс у людському коханні. Ігри, в які грають у ліжку. КСД. 2021. 256 с.
7. Елліс К. Секс та близькість для поранених ветеранів. Посібник на шляху прийняття змін. 2014. 77 с.
8. Ленеке Карола Сексуальні злочинні симбіотичні стосунки. Наукове психоаналітичне дослідження. 2024.
9. Нагоскі Е. Як бажає жінка. Клуб сімейного дозвілля, 2024. 976 с.
10. Нан Лорі. Інструкція до життя. Статеве виховання без купюр, якого тобі завжди бракувало. Рідна мова. 2021. 192 с.
11. Малабу К. Стерте задоволення. Контур, 2025. 140 с.
12. Посібник із самодопомоги для тих, хто пережив зґвалтування та зазнав сексуального насильства. “SARSAS”. 2023. 44 с.

⁴ обов'язково: враховувати вимоги [ДСТУ 8302:2015](#) (відповідно до [Наказу № 65, від 4.03.2016](#)), [рекомендації](#) Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти, використовувати літературу за останні 5-7 років, наводити власні публікації за змістом навчальної дисципліни.

13. Федорець С. Психо-сексуальні основи сексуальної реабілітації військових, ветеранів та цивільних з інвалідністю. Вчені записки Університету «КРОК» №3 (71), 2023
14. Харріс Робі, Емберлі Майкл. Цілком природно. Статеве дозрівання, дорослішання, секс і сексуальне здоров'я. Ранок, 2023. 112 с.
15. Ялом І. Ліки від кохання та інші оповіді психотерапевта. КСД, 2022. 416 с.